

Wydawn. ROK 54.

KRAKÓW, DNIA 19. LUTEGO 1922.

Nr. 8.

DJABEL

Prenumerale, listy, artykuły należy
nadsyłać pod adresem

WYDAWNICTWO
TYGODNIKA „DJABEL”
WŁADYSŁAW BORKOWSKI
Kraków, ul. Niecała 4.

Cena egzemplarza 50 Mkp.

PRENUMERATA
W KRAKOWIE I NA PRO-
WINCY WRAZ Z PRZESYŁKĄ
POCZTOWĄ:
MIESIĘCZNIE 200 MKP.
Cena egzemplarza 50 Mkp.

WYCHODZI CO SOBOTE.

TYGODNIK SATYRYCZNO-HUMORYSTYCZNY, ILUSTROWANY.

PRZED POCZEKALNIĄ W WATYKANIE.

Moraczewski. Jakoś czuję się nie swojo, panie Ignacy, w tym mundurze gwardzisty papieskiego.

Daszyński. Ha! cóż robić, kiedy nas „Naprzód” tak „ubrał”. Zresztą, kochasiu, spokojniejsze to dla ciebie stanowisko, niż prezesa ministrów. A mimo, żeśmy „w stal zakuci żołnierze”, na wojnę nas nie wyślą. Obawiam się tylko, aby Teodorowicz z Lutosławskim nie wyzyskali naszej nieobecności i zamiast nas nie stanęli na czele opozycji sejmowej...

Od Wydawnictwa.

Do Szanownych P. T. Prenumeratorów.

Prenumerata Tygodnika „Djabel” wynosi
wraz z przesyłką pocztową miesięcznie
200 Mkp.

Adres wydawnictwa tygodnika „DJABEL”:
Władysław Borkowski, Kraków
ul. Niecała L. 4.

WICEK SOCJALIK.

Z onym wyborem papieża to ci była psiokrew morowa heca. Były ci różne kandydaci. Jednych popirol psiokrew Kuryjerek dąbrowski, drugich Głos matyjasikowy, trzecich Czas boprowy. Biskupy polskie, jak się przysinga Naprzód, były za kuźdym kandydatem, bele ino nie ostał papieżem on Ratti, co był w Warsiawie nuncyuszem. Nie chciały go bez to, jako że się psiokrew pokazało, co on Ratti trzyma grabę z Ignacem. Jak się Naprzód dowiedział o onej biskupiej jentrydze, zwołał zaro posiedzynię, na którym Hecker, Djamand, Czapiński, Feldman i jensze najpoważniejsze klerykały uchwałyły rysolucją:

„Wzywa się kardynałów zebranych w Rzymie, aby przystąpili do zmiany ordynacji wyborczej Głowy Kościoła, zgodnie z zasadą powszechnego, równego, tajnego, bezpośredniego, dwupółciowego głosowania.

„Zanim ustawa ta zostanie uchwalona, ze względu na konieczność natychmiastowego obsadzenia Stolicy Apostolskiej, dopuszcza się wyjątkowo po raz ostatni wybór papieża według obowiązującej dotychczas ordynacji, z warunkiem jednakże, aby wybór ten padł na mons. Rattiego“.

Uchwałę tę zakomunikowano zaro telefonem kardenalom, posylstwu polskimu w Rzymie, rydakcji „Robotnika“, prezydium m. Krakowa, derekacji policji, prezydium Izby handlowej i kahalowi, oraz jenszym pokrewnym jenstytucyjom, w wyborze papieża zainteresowanym.

Prócz tygo zebrani beli uchwalający wysłać psiokrew do Rzymu nadzwyczajnygo upełnomocnionego posła, przesłać kuźdym kardenalowi gratis lumera Naprzodu i prosić towarzyszkę poślicę Moraczeską o wygłoszynię psiokrew odczytu: „Jakigo papieża nam potra“.

Dzięki onym staraniom nasz kandydat utrzymał się. Okrutnygo tero psiokrew boja majom biskupy, które były mu przeciwe. Teodorowie już był się do Naprzodu zgłaszający z prepozycją grypsania feletonów, a Sapiha przysłał 1000 marek Heckerowi na „fondusz prasowy“...

Co do mnie, mam psiokrew nadzieję, co nowy papież pudzie na rękę swym nowym przyjacielom poletycznym i zapretestuje przeciw ustawie o zakazie sprzedawania trunkowości w niedzile i dnie świąteczne — kuźdy bowiem kapuje co niedzile i święta som lo odpoczynku i lo dusznygo rozradowania, a bez wilgoci o takim rozradowaniu gwary być psiokrew ni może.

FRAZESY.

Kiedy stanął Michalski na finansów czele
Zgrupowali się przy nim... sami przyjaciele;
A gdy wziął się do dzieła i w pracy się zaciął
Ma dzisiaj w całym sejmie... samych nieprzyjaciół.
Bowiem u nas przepadnie ten zawsze z kretešem
Kto w imię dobra walczy czynem nie frazesem.

Wszyscy na sejmie wileńskim
Jedną pieśń o Polsce nuć,
Jednak zgodzić się nie mogą,
Bo o frazesy się kłóć.

Po wielkim Mickiewiczu nieśmiertelnej chwały,
Przyszedł na świat na Litwie pan Mickiewicz
• mały.

I co wielki budował, teraz mały wali
Ku uciesze niezmierniej Niemców i Moskali.
Może nie ze złej woli, nie dla interesu,
Lecz jedynie przez miłość pięknego frazesu.

Z CHWILI.

Futuryści urządzając bal pod nazwą „Rumak uśmiechnięty“, donieśli w „Naprzodzie“ że otworzą na tym balu „pierwszą jatkę z mięsem kobiet“, a sprzedaż odbywać się będzie „hurtownie i detalicznie“.

Przyznać należy futurystom, że trafnie ocenili swe przedsiębiorstwo. Nie wiadomo tylko czy jątka będzie zostawała pod dozorem sanitarno-policyjnym.

ZAWSZE NA SKŁADZIE:

I. DZIAŁ: Materje na ubrania, bielizna i t. d. — II. DZIAŁ: Przybory do szycia, haftu i dla krawców. — III. DZIAŁ: Obuwie i wyroby trykotarskie. — IV. DZIAŁ: Przybory szkolne i do pisanja. — V. DZIAŁ: Przybory gospodarskie. — VI. DZIAŁ: Przybory szewskie, skóra na podeszwy i na wierzchy. — VII. DZIAŁ: Mydło do prania i toaletowe. — VIII. DZIAŁ: Przybory do palenia. — IX. DZIAŁ: Wszelkie artykuły korzenne.

Sprzedaż tylko hurtowna.

Dom Towarowy
Fr. WOJAS
KRAKÓW, UL. ŁÓBZOWSKA 12-14,

Podeczas postu futuryści urządzają raut pod nazwą „Osioł zapłakany“.

Wszystkie dzienniki doniosły, że w jednej z masarni krakowskich sprzedano kiskę z kałem bydlęcym. Jeden wszakże tylko Naprzód wymienił firmę dostarczającą takich delikatesów (Kusionowicz przy placu Marjackim).

Pytanie: czemu inne dzienniki przemilczały nazwisko zasłużonego wynalazcy nowego artykułu spożywczego?

Cenzury w gimnazjach wypadły podobno fatalnie. Oczywiście wina to nie uczniów, lecz nauczycieli, którzy klasyfikowali z niewłaściwych przedmiotów. Egzamin z foxtrotta i futbolu wypadłby z pewnością daleko lepiej niż z łaciny, historii i innych przeżytków niepożytecznych.

Jak się dowiadujemy, na ostatnich balach bieżącego karnawału pojawiają się nowe tańce: „klepp“ i „oklepp“. Oryginalność „kleppu“ polega na tem, że tancerz i tancerka wzajemnie klepią się po ramionach, plecach i niżej pleców. W „o-kleppie“ zaś tancerz skacze po sali na czworakach, unosząc siedzącą na nim oklep tancerkę.

NA BALU BANKOWYM.

— Wiesz co, Izidor, mnie się zdaje, że jesteśmy na Purimbalu, tyle tu naszych notablów i tyle naszych piękności...

— Bądź cicho Moryc, bo jeszcze który goj usłyszy i będzie miszlał żeśmy żydki.

PIEŚŃ O TAŃCACH NASZYCH.

A czy znasz ty bracie złoty
Nasze shimmy i foxtroty...
Nasze stopy, dzikie tanga,
Które tańczy dziś falanga?
Tańce one tańczą stróżki
Każmierz, Stradom i Grzegórzki.
W „zwyrodnieniu“ na estradzie,
Nawet w naszej Esplanadzie
Para się na parę kładzie.
Tańczy student i dziewczyna,
Starzec się nawet wygina...
Krok niepewny... gęsta mima.
Przykleknienia i wykroty
Gną się biodra, depczą pięty
Każdy taki wniebowzięty!!!
Pot się leje! lecz ochota,
Niemasz brachu nad foxtrota!
Wiwat, wiwat tańce modne,
Takie „śliczne“ i wygodne!

Fe-Fe.

MIEDZY ŻONAMI PASKARZY.

— Słyszałam, że u pani w domu smutek?
— Tak, tak, moja pani, zgasł mój Azor.
— A na jaką chorobę?
— Na zapalenie ślepej kiszki.
— Patrzcie państwo, to i psy mają tę modną chorobę...

— A mają.
— A jakże mąż pani przyjął tę stratę?
— E! on się pocieszył. Mięso teraz podróżowało, skóra także — mówił mi, że przeszło 10.000 marek za nieboszczyka wyciągnął.

— Nic dziwnego, Azor był duży i tłusty. — miał restaurator najmniej dwa zajęcia — a i futro miał śliczne, włos długi, wełniasty... Szkoda chłopca! Marne to życie, proszę pani!

OBIAD PROSZONY.

Po uczcie, którą urządzili urzędnicy banku dla szefa, który przybył celem kontroli przedsiębiorstwa, dyrektor banku wrócił późno w nocy do domu. Gdy rano wstał i ubrał się, spostrzegł, że w chustce do nosa ma zawiązany węzełek, który mu miał coś ważnego przypomnieć. Pomimo, że żona różne możliwe sprawy mu przypominała, przypomnieć sobie nie był w możności. Zły i rozdrażniony chodził po pokoju, rzucał chustką z węzelkiem o podłogę, gniótł ją w rękach, ale absolutnie nie mógł sobie przypomnieć, co oznacza węzełek w chustce zrobiony. Podczas objadu rozmowa wciąż się toczyła około węzelka w chustce, ale dyrektor nie był w możności przypomnieć sobie o czem miał pamiętać. Po objedzie zapalił cygaro, siedział na werandzie i wciąż myślał o nieszczęśliwym węzelku. Nagle spostrzegł nadchodzącego szefa i dopiero sobie przypomniął, że zaprosił go na objad. Zimny pot go oblał z przerażenia. Pobiegł do żony i oznajmił jej co zaszło. Żona zrozumiała sytuację, uspokoiła go i zapewniła, że wszystko co potrzeba zarządzi i objad będzie. Szefa przeprosiła, że z powodu choroby kucharki objad będzie później podany. Kucharkę bezzwłocznie posłała do pobliskiej pierwszorzędnej restauracji, polecając jej, by na ten dzień przygotowane menu przyniosła. Wkrótce też wszyscy zasiedli do stołu. Żona gościa i męża raczyła podwójnymi porcjami zupy, sama zaś tylko udawała, że coś zjada. Również podwójną porcję nakładła gościowi i mężowi pasztecików, następnie ryby z kompotem. Gość się bardzo wypraszał, ale niechcąc być niegrzecznym, jadł chociaż widocznem było, że przychodzi mu to z wielką trudnością i aby mógł polykać co mu podawano, wciąż wino popijał. Mąż również nie okazywał apetytu, ale dla towarzystwa i zachęcany przez żonę, jadł z wielkim wysiłkiem. Gdy podano pieczonego indyka a żona ogromną porcję najlepszych kawałków nałożyła gościowi na talerz, na twarzy gościa wystąpił pot kroplisty, był czerwony jak burak i tak ciężko wdychał, że zdawało

Ponocchych damskie i dziecięce, skarpетки męskie, bielizna kauczukowa, żakiety damskie i szaliki, przybory do szycia: nici, bawełny,

taśmy, guziki i t. p.

POLECA FIRMA:

KRAKOW, RYNEK GŁ. L. 5.

E. OSTASZEWski i E. MAYER

WĘGLE

dla celów przemysłowych i opału domowego z kopalń Małopolski, Kongresówki i G. Śląska sprzedaje po cenach najtańszych hurtownie w kraju i za granicą, oraz detalicznie w Krakowie PROTOKOŁOWANA FIRMA

JÓZEF OLKUSZNIK I SKA

DOM HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY w Krakowie, ul. Lubicz 2. — Telefon 2164.

Własne składy na dworcu towarowym w Krakowie obok rogatki Białoprądnickiej, tuż przy drodze do kontumacji. — Na żądanie odstawa do domu ze zniesieniem do piwnicy. — Zamówienia ustne lub pisemne przyjmuje biuro przy ul. Lubicz 2, naprzeciw kolejowego dworca osobowego. — Dostawa szybka z gwarancją. — Przy większych dostawach odpowiedni rabat. — RACHUNKI BIEŻĄCE w Polskim Banku Krajowym, w Banku Związku Spółek Zarobkowych, w Akcyjnym Banku Związkowym, w Polskim Banku Handlowym. — Obrót czekowy w Pocztovej Kasie Oszczędności, konto Nr. 148.609.

POWSZECHNIE WIADOMO ŻE MA-
SZYNY DO PISANIA PRZYJĘTE DO
NAPRAWY PRZEZ MOJĄ FIRME —
DAJĄ NAJZUPEŁNIEJSZĄ REKOJME,
CO DO ICH WYKONANIA!

PRAWDZIWA UCZELNIA
PISANIA NA MASZYNACH,
SYSTEMEM 10-cio PAL-
COWYM.

WŁAŚCIWE ŹRÓDŁO
WSZELKICH PRZY-
BORÓW DO MASZYN
BIUROWYCH, STANO-
WCZO PIERWSZORZĘ-
DNEJ JAKOŚCI.

FABRYCZNY
SKŁAD MASZYN
DO PISANIA
L. C. SMITH & BROS.

TELEFON NR : 32-88.
a) SKŁEP, BIURO GL. I MIESZKANIE;
b) SEKRETARIAT;
c) DZIAŁ TECHNICZNY;
d) UCZELNIA PISANIA NA
MASZYNACH

LUDWIK AKSMAN
KRAKÓW
SZEWSKA 10.

się, że mu jedzenie sprawia ogromną przykrość. Również i mąż błagalnym wzrokiem spoglądał na żonę i minami dawał jej do poznania, aby mu takich kolosalnych kawałków na talerz nie kładła, ale ona ze złośliwym uśmiechem na to uwagi nie zwracała. Gdy żona zbliżywszy się ku gościowi z półmiskiem znów ogromny kawał indyka i wielką ilość sałaty złożyła na jego talerzu, gość konając, błagalnym głosem prosił ją, aby mu za złe nie brała, że już jeść nie może i oświadczył, że woli wyznać całą prawdę... Że wie dokładnie co teraz będzie dalej podane, to jest legomina, lody, ciasta. Rzecz się bowiem — mówił — ma tak, że zupełnie o tem zapomniawszy, że jest na obiad proszony, — że z powodu tego poszedł na obiad do pobliskiej restauracji gdzie już to samo menu, którem go teraz uraczono spożył. Mąż, słysząc to, przestał również jeść i wyznał całą prawdę. Gość i gospodarz odetchnęli i gdy w ten sposób cała sprawa się wyjaśniła wraz z żoną śmiali się serdecznie. Jeść przestali i tylko raczyli się czarną kawą.

MONOLOG SCHMAJGEŁESA.

Afere od tego Boya
To ogromnie mnie zmartwiła —
Także Ryfka żona moja
Jak strute sobie chodziła!
Bo od szwiata zaistnienia
Podobnej sprawy nie było —
Tak wielkiego oburzenia
Nic na szwecie nie sprawiło!
Un co tłumaczył w dzień w nocy
Dzieła ogromnej wartości
Sprawił żeśmy wielkiej mocy
Nabywali wiadomości!
Dzięki jęgi tłumaczenia
U nas taka przyjdzie era,
Że kniołek w czasie wytechnienia,
Czytać będzie Moliera
Paskarzy zaś miliony,
Bo tak moda nakazuje,
Zapełnią swoje salony
Tem co Boy ciągle drukuje.
Un za zasług całe fury
Powinien być bardzo czczony —
Gdy wjechał w Paryża mury,
Został srodze obrażony!
Zamiast gdy się gdzie pojawił
W Sorbonny pięknym pałacu
Cały Paryż jęgi sławił,
Sadowił na pierwszym placu,
Nie tylko go pomijano,
Lecz order tej dano mocy,
Którym u nas odznaczano
Wójtów albo stróżów nocy!
Przez to nasze Polska cała
Jest boleśnie obrażona,
A obraza jest nie mała
I całkiem nie zawinioną!

Przez to nawet zawiązany
Sojusz mógłby zaszewankować
By Boya, co obrażony,
Można zrehabilitować
Wojny to może nie będzie,
Lecz inne przyjdą cierpienia
Co w bolesnych staną rzedzie:
Boy zarzuci tłumaczenia!
Ale może dadzą bogi,
O to błagam w pierwszym rzedzie,
Że nie zjawi się czas srogi —
Boy dalej tłumaczyć będzie!
Bo jak ten co trunkowości
Odda się i ciągle pije,
Kto pisanie namietności
Zyskał, pisze póki żyje
Ja mu radzę by pracował
Dalej w swej tłumaczoności,
I na złe nie reagował
Ale zaufał przyszłości
Wierzył, że na barbakanie
Za lat sto albo też dwieście
Jego piękny pomnik stanie —
Czcic go będą na wsi, w mieście!

KAMIENICZNIK.

Jan Pipkowski był współwłaścicielem wsi, dziedziczonej po rodzicach, ale tak siarczyście gospodarował, że wkrótce wierzyciele za długi wieś sprzedali i sprowadził się z resztkami co mu pozostały do miasta. Ponieważ w tym czasie wszystkie posady w bankach i towarzystwach ubezpieczeń były zajęte, nie mógł takiej posady otrzymać. O inne zajęcie było trudno, gdyż nie posiadał ani domowego ani pozadomowego wykształcenia — umiał tylko grać w karty i zaciągać długi, co jest wprawdzie intratnem zajęciem, ale jedynie na czas krótki. Wobec tego postanowił nabyć kamienicę i zostać kamienicznikiem. Każdy się zapyta jak mógł nabyć kamienicę nie posiadając pieniędzy? Otóż rzecz tak się miała: Jan Pipkowski w czasie licytacji złożywszy tylko stempel na 10 marek, ofiarował za kilkupiętrową kamienicę najwyższą cenę i kamienica mu na własność przyznana została. Dziwnym zbiegiem okoliczności nie złożył ani ceny kupna, ani nie płacił rat, ale bezzwłocznie sprowadził się do kamienicy, popodwyższał czynsze i o więcej się nie troszczył. Wszystkie zabiegi wierzycieli, by go z kamienicy wyrzucić, nie odnosiły żadnego skutku, gdyż od wszystkich uchwał i zarządzeń wnosił rekursy i inne środki prawne. Trudno uwierzyć ale tak się stało, że za założony przy licytacji stempel na 10 marek lata całe panoszył się w kamienicy i dopiero skutkiem nader energicznego wkroczenia władz i to z trudnością z kamienicy usunąć go zdołano. Z czynszów udało mu się nawet jakąś kwotę zaoszczędzić, a obecnie znów stara się w sposób już praktykowany nabyć kamienicę na licytacji. Czy mu się to znów uda, przyszłość okaże.

ANGIELSKIE i FRANC. NAJLEPSZE GATUNKI
NICI — PRZYBORY DO SZYCIA I HAFTU,
RĘKAWICZKI,
SWEATRY, **JÓZEF RUDNICKI**
BIELIZNA męska. LINJA — A. B. 4. 4

„SKAŁA” DOM TOWAROWY DLA PRZEMYSŁU
ROLNICZEGO I TECHNICZNEGO

Posiada na składzie: KRAKÓW, ULICA BRACKA L. 13.
Narzędzia dla wszystkich gałęzi. — Własna wytwórnia wyrobów
metalowych, przyjmuje wszelkie roboty blacharskie tak galanterję
jak roboty budowlane. — Oferty i cennik na żądanie.

POŻEGNANIE FRAKA.

O! mój fraku ukochany!
Dla ciebie mą lutnię stroję!
Byłeś zawsze uwielbiany —
Dla ciebie te wiersze moje!
Kiedym młodym był przed laty,
Pierwszy raz zawdziąłem ciębie —
(Przerobiony z fraka taty —)
Byłem szczęśliwy jak w niebie,
Bo młodemu się wydaje,
Że gdy frak na grzbiecie gości,
Człek się piękniej prezentuje,
Zyskuje cechę męskości!
Na balach liczne dziewczęta,
Liczne mamy podziwiałały,
O względy starały się
I uczucia błogie miały.
Każda żywiła nadzieję,
Która matek serce nianęczy,
Że jej szczęście zajaśnieje:
Że we fraku zieć jej tańczy!
Kokietery różne sztuki
Próbowano, by kaptować
W nadziei, że będą wnuki —
Męża można wytańcować.
Ale jakoś serce moje
Nie przylgnęło do drugiego —
Sam znośiłem życia znoje —
Ceniąc czar życia wolnego.
Gdy już byłem dygnitarzem.
Gdy na uczty mnie proszono,
Piłem wraz z innymi razem
Na cześć takich, których czczono!
Z tych czasów wspomnień mam mało —
Połączonych z moim losem —
Co najwięcej pozostało
Płam moc wywołanych sosem.
Czasem też sam byłem czczony
Za zasługi położone —
Liczne toasty wznoszono
Za me czyny uwielbione!
Potem z innymi świadkami
Na weselach często byłem,
Prozą albo też wierszami
Szczęścia, długich lat życzyłem!
Ale dziś i to ustało —
Frak już spełnił swe zadanie —
Zasług jego było mało
Nie potrzebne go trzymanie.
Ach! bo wszystko na tym świecie
Koniec musi mieć nareszcie —
Sprzedałem go na tandecie
Bo stary, za marek dwieście.
A ten który go odezysci
Niech w nim dalej paradyduje
Pragnienie jego się ziści —
Szczęście, gdy go poszukuje.

Z TYGODNIA.

(Luźne kartki. — Feljeton składany).

I. Emerytury literackie.

Przyrzekliśmy w poprzednim numerze „Djabła“, że podamy szczegóły o świetnych emeryturach, jakimi obdarza nasze społeczeństwo obarczonych wiekiem i niezamożnych literatów. Wywiązujemy się z przyrzeczenia.

Po śmierci Karola Szajnochczy zebrano fundusz na utrzymanie pozostałych po nim wdowy i syna. Po śmierci s. p. Szajnochowej i po dojściu syna do pełnoletności, odsetki z tej fundacji przeznaczono dla niezamożnego, a zasłużonego pisarza. Korzystał z nich Zygmunt Miłkowski (T. T. Jeź), korzysta dziś jeden z sędziwych pracowników na polu literatury i nauki. „Emerytura“ ta, wynosząca przeszło 2.000 koron rocznie, przeliczona na marki, przynosi szczęśliwemu jej posiadaczowi aż 1.400 marek rocznie. Może za to ładnie mieszkać, dobrze jeść i dostafnio przyodzian się!

Przed laty kilkunastu s. p. Ludomir Pruszyński, utworzył dwie renty dożywotnie dla zasłużonych literatów. Zapisodawca zastrzegł wyraźnie, aby renty przyznawano jedynie, pisarzom żyjącym i piszącym zgodnie z etyką chrześcijańską, i aby miano na uwadze głównie pożyteczność ich pracy dla społeczeństwa. Mamy więc nowych dwóch emerytów. Każdy z nich pobierał kwartalnie z góry 474 koron, a obecnie po relacji koron na marki pobiera 331 marek i jeszcze 80 fenigów to jest po 110 marek i 60 fenigów miesięcznie. Wystarczy to w sam raz na 2 bułki na tydzień, lub na tyleż pudełek zapalek, lub na jednego „tańszego“ papierosa co dzień drugi.

Oprócz tych trzech głównych, poważnych emerytur, są jeszcze pomniejsze. Towarzystwo Dziennikarzy we Lwowie wypłaca emeryturę tym ze swoich członków, którzy mają 60 lat skończonych i przez lat 25 należeli do Towarzystwa. Pomiedzy nimi jest i kilku literatów, którzy pracowali i na polu dziennikarstwa. Każdemu z nich wypłacano od r. 1920 miesięcznie 60 koron, to jest 42 marki. Można sobie było pohulać! 42 marki to tyle, dobrze licząc, co dawne 20 centów. Ba! też gadanie: 20 centów! A toż za 20 centów było 10 bułek, a za 42 marki dostaniesz dziś — trzy bułki! A jednak ta miesięczna trzybułkowa emerytura nie jest jeszcze najgorsza. Posłuchajcie:

Oprócz emerytur jest jeszcze jedno pokaźne stypendjum „dla autora polskiego zamieszkałego w Królestwie i ogłaszającego swe prace w języku polskim, z pierwszeństwem dla niezdolnych do pracy i dla pisarzy ekonomistów“. Stypendjum to wypłaca corocznie Tow. Dziennikarzy i Literatów w Warszawie z funduszu A. Peretza. Wynosi ono w kuponach od listów zastawnych 68 rubli i 35 kop. — to znaczy, że „autor“, wybrany z pomiędzy zgłaszających się kandydatów, posiada zapewniony dochód miesięczny w kwocie

ALBIN JAWORSKI
HANDEL NACZYN KUCHENNYCH ORAZ ARTY-
KUŁÓW DLA GOSPODARSTWA DOMOW.
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY L. 24.
TELEFON Nr. 22.
Konto P. K. O. w Warszawie Nr. 141.374.

Dział metalowy:

Lodowni pokojowych. Łóżek żelaznych składanych i sta-
nych. Kominek ogrodowych. Wariant cynkowych oraz
miedzianych. Umwalk. Ramiaków do bielizny. Słupów.
Wander cynkowych. Szafliów i kominek wazelnych.
rodajni. Balij do prania bielizny i różnych artykułów me-
talowych niezbędnych do użytku domowego.

Dział drzewny:

Wafel do ciasta. Stobiele. Półki do naczyni różnych sy-
stemów. Deski do młyna. Deszczniki do jarmy. Półki
do młyna w kilku odmianach. Kompletnie żłazki. Wle-
szadela do cięciarskich. Koryta do prania bielizny. Ko-
szyczki na noże i widelce. Łażki. Monewki. Warzelny.
Szatkownice do jarmy i do kapusty.

Kompletne wyprawy kuchenne:

Naczynia aluminiowe, emaliowane i porcelanowe. Latarnie
stojące, stojące, ręczne i stojące. Balij na mleko. Cen-
tryfugi. Słupce cynkowe. — Powyższe wymienione rzeczy poleca
nie hurtownie. Dla P.T. K. Kupców. Składnia. Kółka roln. Kooperatyw.
Związków i Zrzeszeń zawodów. Ceny i tryby na piśmie odwrotnie wysłaniem.
Wynięć nabywców.

PIERWSZA HURTOWNIA WYTWORÓW POLSKICH:

WYŁĄCZNE ZASTĘPSTWO AUTOMOBILI

„CADILLAC“ Detroit Michigan
Ameryka

Automobile osobowe, ciężarowe, omnibusy, łodzie motorowe,
pneumatyki, gumy pełne, płyty gumowe, przybory autom.
Dla kopalni nafty i węgla pasy wielbłądzie „GRIPOLY“,
artykuły techniczne, drzewo kopalniane.

„ESHAPE“

SP. HANDLOWO-PRZEMYSŁOWA

Telefon 3476. Telefon 3476.

w Krakowie ul. Pijarska 4.

FILJE: Warszawa, Nowy Świat

50, telef. 281—53, Lwów, Sosno-

wiec, Borysław, agencja Gdańsk.

FABRYKA DLA SZTUKI KOŚCIELNEJ.
Poleca: ornaty, kapy, baldachiny, figury,
feretrony. Puszki, kielichy, monstrancje,
lichtarze i pajaki.

F. KOPACZYŃSKI
KRAKÓW, ULICA BRACKA L. 2.

około 13 do 14 marek. A gdyby był tak lekkomyślny, że chciałby całoroczną tę „emeryturę“ na jeden raz wydać, to mógłby zjeść za nią ...pomarańczę. I jeszczeby mu zostało na małą... czekoladkę.

Powtarzam zatem: nie jest tak źle, jak piszą dzienniki — i: po co się spieszyć z uchwalaniem państwowych emerytur literackich? Zwłaszcza, że niedoszli emeryci, jak się niedawno przekonaliśmy, mają i pogrzeb zapewniony. Przed miesiącem zmarł jeden z nich w Krakowie i czytaliśmy w gazetach, że pochowany został kosztem gminy. Wyglądało to na hołd złożony jego pamięci. Tymczasem rzecz wyglądała nieco... prozaiczniej. Oto nie było za co zmarłego pochować, więc przyjaciele jego zgłosili się do prezydium miasta, a to, rade nie rade, poleciło „w krótkiej drodze“ wypłacić kasie miejskiej kosztu skromnego pogrzebu.

Kończę ten „referat“ słowami poety:

Choć to życie idzie po grudzie,
Jak mi Bóg miły pieźli są ludzie.

A więc sursum corda! Czekajcie literaci, nie bądźcie niecierpliwi, bo myśli o was społeczeństwo, myśli rząd, myśli sejm suwerenny. b.

II. Potomkowie.

Od pewnego czasu zbierane są ofiary na „wnuczkę Kościuszki“ mieszkającą w Łodzi. Jak zapewniają, pamięta ona jeszcze swego wielkiego dziadka.

Ponieważ losy zagnały mnie do Łodzi, pomyślałem sobie: zrobię z nią wywiad i poszedłem ją odwiedzić.

Mieszkała na poddaszu, jednakże pokój był schludnie umeblowany i obwieszony historycznymi obrazami, z których co drugi przedstawiał Kościuszkę w najrozmaitszych strojach i pozach.

Z jakimś przedziwnym uczuciem czi i szacunku wchodziłem do tej izby.

„Wnuczka Kościuszki“ była zgarbioną i prawie ślepą staruszką. Mówiła tak słabym głosem, że trudno ją było pojąć. Do usług miała kobiecinę w średnim wieku, która przedstawiała mi się, jako wnuczka „wnuczki“. Właśnie ona udzielała wszelkich informacji.

— Ozy pani pamięta swego dziadka? — zagadnąłem ją na wstępie.

„Wnuczka Kościuszki“ coś zabełkotała, a jej towarzysząca jej bełkot wytłumaczyła mi w sposób następujący:

— Tak jest. Dziadek Tadeusz był wtedy już dość stary, ale tak go wszyscy szanowali, że sam Napoleon przychodził wodzić go odwiedzać.

— A czym się zajmował wtedy dziadek?

Znów „wnuczka Kościuszki“ coś zabełkotała, a jej wnuczka tak mi to wyjaśniła:

— Dziadek Tadeusz cały dzień pisał. A co napisał chował zaraz do szuflady...

— A co najchętniej czytał?

Znów nastąpiła ta sama ceremonia.

— Dziadek najchętniej czytał „Rzeczpospolitą“.

— A „Kurjera“?

— Nie wiem. Ale raz widziałam na jego biurku „Rozwój“ Łódzki...

— A jaki obraz mu się najbardziej podobał?

— „Przysięga Kościuszki na rynku krakowskim“ Matejki.

— A jaka sztuka?

— „Kościuszkę pod Racławicami“ Asnyka.

Gdym się dowiedział już wszystkiego, co mnie mogło zainteresować, pożegnałem „wnuczkę Kościuszkę“ i niezmiernie wzruszony tą rozmową, postanowiłem napisać wielki artykuł monografiiczny o Kościuszcze. Wszak posiadałem niezmiernie cenne informacje ze źródła, którego autentyczność, mógłby zakwestjonować tylko jakiś bolszewik. Wziąłem do ręki podręcznik historii, gdyż nie pamiętam daty śmierci Naczelnika.

Gdym otworzył książkę, natrafiłem na taki ustęp:

„Tadeusz Kościuszkę umarł w r. 1817 w Solurze, w Szwajcarii. Żadnych potomków nie zostawił...“

* * *

Przed kilkoma dniami wyczytałem wiadomość, że w Bydgoszczy mieszka jedyny na świecie potomek Moliéra, pan de Moliére. Cierpi on wielką nudzę, jest ciężko chory i bardzoby pragnął, aby zbierano na niego ofiary. Już nawet w Bydgoszczy utworzył się komitet, który zajął się losem małego potomka wielkiego komedjopisarza. Podobno tą sprawą zainteresowało się ministerstwo oświaty i wkrótce z tego powodu mają się odbyć w Bydgoszczy specjalne uroczystości moljerskie.

Ta cała afery jest o tyle interesująca, że Moliére jest pseudonimem, twórca zaś „Skapca“ nazywał się Paquelin i, jak donosi prasa francuska, ostatni jego potomek umarł przed stu laty.

* * *

Wczoraj przyszedł do mnie jakiś jegomość o mnie karawaniarza i oświadczył mi:

— Jestem kierownikiem literacko-artystycznym biura „Historja“. Czy pan lubi zarobić?

— Owszem — odparłem z flegmą lorda walijskiego, który je jajecznicę.

— Widzi pan, nasze biuro zajmuje się odnajdywaniem potomków wielkich ludzi. Ostatnio odkryłem „wnuczkę Kościuszki“, „potomka Moliéra“ żołnierza Napoleońskiego w Krakowie (ma lat 130) i „pretendenta do tronu polskiego“. Jesteśmy organizacją międzynarodową; mamy filje we wszystkich wielkich miastach świata. W najbliższej przyszłości ujrzą światło dzienne: „prawna wnuczka Joanny d'Arc“, „nianka Bismarka“, „kochanka Napoleona I-go“ etc. etc. etc. Potrzeba nam jednak zdolnych ludzi, którzyby potrafili dobrze i zrecznie preparować podobne osobistości.

— Co wy na tem zyskujecie? — zapytałem przerażony.

MAGAZYN NOWOŚCI DLA PAŃ pod firmą WŁADYSŁAW GIBASZEWSKI

poleca: Nowości w materjach jedwabnych, wełnianych i bawełnianych na sukno damskie

Gotową konfekcję damską oraz własne pracownie sukien i kostymów

Telefon 3388, ul. Florjańska

.. KRAKÓW ..

L. 35.

— Miljony! Miljony!

Odszukuje się jakiegoś starego umierającego piernika lub ociemniałą staruszkę. Ekwipuje się ich, odpowiednio tresuje, daje im się lokal, który stosownie mebluje nasz generalny dekorator, puszczają się odpowiednie wzmianki w pismach, inspirowane artykuły — my dobrze płacimy — tworzy się „komitety obchodu“ i t. p., i... na owego „potomka“ zaczynają zbierać składki, któremi my, oczywiście, zarządzamy. Według naszego wzorowego kontraktu „potomek“ otrzymuje 10 proc. z wpływów, a jego odkrywca 5 proc. Jeśli pan chce łatwo i prędko zarobić dużo pieniędzy, zostań pan naszym agentem! Złoty interes!... Za rok będziesz pan mógł sobie kupić własną kamienicę...

III. Aktorskie opinie.

Większość ludzi sądzi, iż aktorzy są to ludzie, którzy poza teatrem świata nie widzą.

Otóż jest to zapatrywanie mylne.

Pod tym względem aktorzy zupełnie się nie różnią od innych śmiertelników. A nawet przeciwnie. Jako świetni obserwatorzy, odznaczają się niezwykłą lapidarnością w ujmowaniu najpoważniejszych wydarzeń naszego życia polityczno-społecznego.

Wczoraj rozmawiałem z jednym z wybitniejszych przedstawicieli świata aktorskiego. Był to rodzaj wywiadu, który poniżej podaję:

Aktor. Jak się pan zapatruje na daminę i jej skutki?

Aktor. „Wiele hałasu o nic“.

Aktor. A jaki pański sąd o ministrze Michalskim, jako tym, który uratuje skarb państwa?

Aktor. „Chory z urojenia“.

Aktor. Co pan sądzi o naszym konwencie senjorów sejmowych?

Aktor. „Straszne dzieci“.

Aktor. Jak pan uważa, czy sejm nasz w obecnym składzie może zrobić coś dla państwa, czy może się jeszcze odrodzić?

Aktor. Byłby to „Renesans podwórka“.

Aktor. Co pan sądzi o obecnym ministrze spraw wewnętrznych?

Aktor. Tylko „Przechodzień“.

Aktor. A o ministrze spraw zagranicznych?

Aktor. „Popychadło“.

Aktor. Jak się pan zapatruje na gabinet p. Ponikowskiego?

Aktor. „Żywy trup“.

Aktor. Co pan sądzi o naszych dyplomatach?

Aktor. „Pajace“.

Aktor. Jak się panu podoba kurtuazja Witosa wobec teraźniejszego gabinetu?

Aktor. „Rycerskość wieśniacza“.

Aktor. Co według pana — najprędzej uleczy nasz schorzały organizm państwowy?

Aktor. „Konstytucja“.

Aktor. Co pan sądzi o stosunku chadecji do endecji?

Aktor. „Intryga i miłość“.

Aktor. Jak się pan zapatruje na koalicję Czasu z Naprzodem w atakach na rząd i poselstwo polskie w Paryżu?

Aktor. „Śluby pamięsiłke“.

Aktor. Jak się panu podobają panny tańczące foxtrotta?

Aktor. „Karykatury“.

Aktor. Jakie warunki trzeba posiadać aby zrobić karierę w Polsce?

Aktor. „Dobrze skrojony frak“.

Aktor. Co pan mówi o futuryzmie?

Aktor. „Czysty interes“.

NADESŁANE.

Perfumy francuskie na wagę

poleca:

K. MIKLASZEWSKI

Kraków, plac Dominikański 1.

Księgarnia Dra Wł. Miłkowskiego.

(Kraków, Florjańska 1.)

sprzedaje niewielką resztę egzemplarzy następujących dzieł, oddawna wyzerpanych w handlu księgarskim:

Bartoszewicz K. Księga pamiątkowa Konstytucji 3 maja, 2 tomy. Cena 240 marek.

Bartoszewicz K. Antysemityzm w Polsce do końca wieku XVII. Cena 120 marek.

Niemcewicz J. U. Powieści poetyczne. Cena 24 mk.

Rutowski Tadeusz. W sprawie przemysłu krajowego. Cena 48 marek.

Rutowski Tadeusz. Przemysł cukrowniczy, jego wpływ na rolnictwo. Cena 36 marek.

Minister Florjan Ziemiałkowski. (Kartka z dziejów Galicji, z portretem). Cena 24 marek.

Pieśni polskie, najlepszy zbiór utworów patriotycznych. Wydanie czwarte. W ozdobnej oprawie 240 marek.

Kilka ostatnich egzemplarzy!

Wspaniałe ilustrowane album

HOLD GRUNWALDOWI

na grubym welinie, zawiera artykuły najwybitniejszych pisarzy i 67 wytwornych ilustracji, oraz śliczną chromolitografię z obrazu Matejki. — Cena egzemplarza 300 marek.

Nabyć można w Księgarni Katolickiej Dra Wł. Miłkowskiego, (Kraków, Florjańska 1.)

PERFUMY, MYDŁA, KOSMETYKI I PRZYBORY TOALETOWE!
POLECA
FIRMA: „ALBA“ KRAKÓW, UL. SZCZEPAŃSKA L. 7.
SPÓŁKA Z OGR. ODP.
SKŁAD: KRAKÓW, ul. Szczepańska L. 7, LWÓW, ul. Hallicka L. 21, (WARSAWA, ul. Gzickiego L. 8, KJÓW, ul. Kreszczatyk L. 86, TOR. AKO. Inż. A. Kobylński i Ska), WIENIEN, ul. Mariahilferstrasse 1 c.

XXXXXX

OBOWIE AMERYKAŃSKIE
różnych gatunków i fasonów marki „MC. ELWAIN“ dostarcza w skrzynkach po 24 pary
Firma ST. BURTON i Ska
Kraków, Basztowa 17. — Telefon 12-49.

KONCESJONOWANE PRZEZ NAMIESTNICTWO

BIURO KUPNA I SPRZEDAŻY REALNOŚCI i t. d.

DOM dla HANDLU i PRZEMYSŁU W. ROPSKIEGO

KRAKÓW, ULICA ZWIERZYŃIECKA L. 22.

Przeprowadza transakcje kupna i sprzedaży przedsiębiorstw, handli, fabryk, realności, wili, parcel, majątków ziemskich, lasów, dzierżaw i zamian.

Generalna Agencja przy pośrednictwie pożyczek pieniężnych, pochodzących z zakładów przemysłowych i kredytowych, sporządzenia i tłumaczenia ogłoszeń i reklam.

Przyjmuje wszelkie zgłoszenia do sprzedaży, kupna i przeprowadza takowe w krótkim czasie, bez żadnych kosztów, prócz umówionej prowizji.

PRZEWODNIK

handlowo-przemysłowy
Popierajmy przemysł ojczysty!

BOLEŚLAW ARMATOWICZ
Jubiler, w Krakowie, Rynek
główny 17

JOZEF MASSAR w Krakowie,
ulica Floryańska 15. Magazyn
towarów blawatnych i konfek-
cji dla dzieci

ZAKŁAD REPRODUKCYJNY
dla wyrobu klisz ilustracyjnych
Stanisław Welanek, Kraków,
Sławkowska 14.

PIOTR PAŁKA .: ZAKŁAD
TAPICERSKO-DEKORA-
CYJNY W KRAKOWIE,
WIELKI WYBÓR KÓLDER
UL. FLORYAŃSKA L. 26.
(wejście od ul. św. Marka 10)

RESTAURACJA MIESZ-
CZAŃSKA
.: KAROLA NIEDZIAŁKA .:
Kraków, ulica Florjańska l. 19.

K. WISZNIEWSKI, APTEKA
pod Gwiazdą w Krakowie,
przy ul. Floryańskiej poleca
skład wód mineralnych zagranic-
znych i krajowych, również wy-
rośków lekarskich zagranicznych
i krajowych, oraz przyrządy gu-
mowe. — Telefon 31.

R. GLINIECKI i SKA
MAGAZYN BRONI
w Krakowie, Szewska 2
PRACOWNIA BRONI
Karmelicka 8.

ZAKŁAD POGRZEBOWY
„CONCORDIA“ w Krakowie,
Jana WOLNEGO plac Szcze-
pański 2. Dom własny. Tel. 331.

PRZEDSIĘBIORSTWO BU-
DOWY Jakób Better i Mau-
rycy Tlachna, Budowniczy
w Krakowie, ul. Gertrudy 8.
Nr. Telefonu 515.

ZAKŁAD ARTYSTYCZNEGO
KRAWIECTWA damskiego.
T. WĘGLARSKIEGO,
w Krakowie, ulica Gołębia l. 5.

NOWOSCI w kapeluszech dam-
skich poleca SALON MÓD
„EWA“, Gołębia 5, telefon 1518.

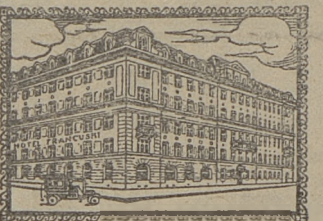
BOLEŚLAW WIERZEJSKI
MAGAZYN NOWOŚCI
KRAKÓW—RYNEK
Tel. Nr. 368. Róg ul. Floryańskiej.

Włodzimierz Keyha
najstarsza w Małopolsce
pracownia mechaniczna
dla napraw maszyn biurowe
Kraków, Floryańska 3.

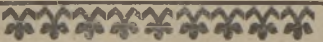
FARBY, LAKIERY,
ARTYKUŁY DLA POTRZEB
DOMOWYCH, PERFUMY,
MYDŁA, PRZYBORY
TOALETOWE i KOSMET.

SPORT ZIMOWY:
sanki, sanecz. dla dzieci, narty
(Ski), KALOSZE MĘZKIE,
DAMSKIE i DZIECINNE.

polecają najtaniej:
Reim - Ska Kraków,
zar. z ogr. odp.

HÔTEL DE FRANCE
w KRAKOWIE

Wiktor
Bromowicz
w Krakowie,
przy ul. Szczepańskiej l. 1.
poleca

*Materie wełniane, jedwa-
bne, zefiry, perkal i ba-
tysty na suknie damskie.
Głową konfekcję damską
oraz własne pracownie
sukien.*

Szczotki prawdziwe ryżowe,
Zmiotki, zamiatacze i wszelkie
wyroby szczotkarskie,
Snurowadła niciane i skórzane,
Baty, biczyska,
Pasty i waselinę na obuwie,
Oliwy, smary,
Farbki do bielizny,
tylko hurtownie najtaniej
Wacław Nizio
DOM HANDLOWY
Kraków, Krupnicza 7.

HURTOWNY SKŁAD
pod firmą

M. Król i
S. Rodakowski

w Krakowie,
ulica Jagiellońska L. 9.
poleca

P. T. Kupecom i Kółkom Rolniczym
Pończochy, Skarpetki, Rękawi-
czki, Zefiry, Płótna, Szertyngi,
Niel, Bawełnę, Przedzę itp. artykuł.
Każdego tyg. nowe transp. towarów.

Marya Kulinowska
w Krakowie ul. Sławkowska 13
poleca

Skład płócien i bielizny
gotowej męskiej, damskiej i dziecięcej
DYMKI, DRELICHY,
RĘCZNIKI, SZYRTINGI
I PŁÓTNA NA
PRZEŚCIERADŁA.

Wyprawy dla niemowląt
Bielizna stołowa, kołdry
i wyprawy ślubne
na zamówienie.

SKŁAD
WARSZAWSKI
PRZYBORÓW
FOTOGRAFICZNYCH

Kraków, Szewska 2. Tel. 1428.
Przyjmuje wszelkie roboty
wchodzące w zakres foto-
grafii. Jak wywołanie, ko-
piowanie i powiększenia
przy bardzo niskich
cenach.

DOSTAWCA KLINIK UNIW. JAGIEL. I SZPITALI KRAJ.

STANISŁAW BARAN

SP. Z. O. O.

FABRYKA INSTRUMENTÓW CHIRURG. I WETERYNAR.
KRAKÓW — SŁAWKOWSKA 6.

POLECA:

CHIRURGICZNE INSTRUMENTA. — MEBLE OPERACYJNE. — KOM-
PLETNE URZĄDZENIA KLINIK, SZPITALI I POKOI ORDYNACYJNYCH
ITP. — APARATY ORTOPEDYCZNE. — UTENSYLIA SZKLANE. — MI-
KROSKOPY. — WAGI OSOBOWE.

WŁASNE WARSZTATY.

CENY KONKURENCYJNE.

Skład papieru
i galanterii

Michał Słomiany

Kraków, Sławkowska 24.

Papiery listowe, pocztówki
artystyczne, albumy na
pocztówki i fotografie.
Ramki na fotografie. Wy-
roby skórkowe.
Lustra. Karty do gry.
Szachy, szachownice. Do-
mnia.
Wykonuje: Bilety wizyto-
we, zawiadomienia ślubne
i wszelkie druki.

FARBY dla Malarzy:
suche, ziemne, fasadowe. anili-
nowe. Olejne dla Artyst.
Pokost lniany, lakiery powozowe,
politurowe. Pendzle, szczotki.

BENZYNĄ Auto-
bilowa, aptekarska i t. p.
Terpentyna l-a, Salmiak,
i wszelkie Chemikalja.

POLECA FIRMA:

Fr. LENERT

ul. Sławkowska l. 6.
Nr. telef. 104.

KAZIMIERZ OGORZAŁY
W KRAKOWIE, UL. SZCZEPAŃSKA 11.
TELEFON Nr. 3004.

HURTOWNY I CZEŚCIOWY
SKŁAD DROŻDZY SPIRITU-
SOWYCH, TOWARÓW KO-
RZENNYCH I KOLONIAL-
NYCH, WIN, WÓDEK
I LIKIERÓW ORAZ GŁÓWNY
SKŁAD NAJLEPSZEGO
MYDŁA DO PRANIA.

W. KUCHARSKI

SPÓŁKA AKCYJNA

FABRYKA DRUTU I WYROBÓW DRUCIANYCH
(przedtem) J. GÓRECKI i W. KUCHARSKI i Ska Tow. Akc.
KRAKÓW-PODGÓRZE, ROMANOWICZA L. 5.

MASOWA PRODUKCJA DRUTU I WYROBÓW DRUCIANYCH

I. DRUTY

żelazne twarde i żarzone, po-
cynkowane, miedziane. Drut
sprężynowy twardy galwani-
zowany. Drut dla telegrafów
i telefonów. Druty kolezaste,
zwykle i pocynkowane.

II. WYROBY DRUCIANE.

Druciane siatki plecione do wszelkich
ogrodzeń. Siatkowe ochrony pasów trans-
misyjnych, maszyn, schodów, okien dachow-
wych i t. p. Druciane rąfy (siatkowe)
do żwiru, węgla, kamienia i t. p. Druciane
tkaniny. Druciane materace do łóżek
z siatki sprężynowej w ramach żelaznych.

III. WYROBY ŻELAZNE.

Kompletne ogrodz. placów,
gazonów. Bramy i bramki żel-
blaszane, siatkowe itp. Żela-
zne więzania dachowe, okna
fabryczne, inspekt. itp. Meble
żelazne zwyczajne dla: szpitali,
koszar, baraków itp. Fachowe
porady, koszt. itp. bezpłatnie.